

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

MATEMATIČKI ODSJEK

Poslijediplomski specijalistički studij aktuarske matematike

MIROVINSKO OSIGURANJE

Ksenija Sanjković, dipl. ing. mat.
univ. spec. actuar. math.
ovlašteni aktuar

Zagreb, 17.-21. 3. 2025.

Računske osnovice

- Formule za izračun jediničnih iznosa mirovina i traženog pokrića tehničkih pričuva

Iskustvena baza

- Pretpostavke o budućem iskustvu koje koristimo kod izračuna budućih tokova novca i to kod:
 - određivanja jediničnih iznosa mirovina
 - testa profita
 - testiranja imovine i obveza (LAT)

Iskustvena baza

- demografske pretpostavke
- troškovi
- prinos na ulaganja

Iskustvena baza može biti odabrana kao:

- najbolja procjena
- opreznija procjena
- manje oprezna procjena

Demografske pretpostavke

- pretpostavke koje ovise o volji osiguranika:
 - vjerojatnost raskida ugovora (otkupa) ili kapitalizacije
 - vjerojatnost promjene ugovora
- pretpostavke koje ne ovise o volji osiguranika:
 - stope smrtnosti (životno i mirovinsko osiguranje)
 - stope pobolijevanja i stope oporavka (zdravstveno osiguranje)

Stope smrtnosti

- ovise o:
 - dobi
 - spolu
 - zanimanju
 - zdravstvenom stanju
 - vremenu proteklom od početka osigurateljnih ugovora (selekcija)
 - navikama

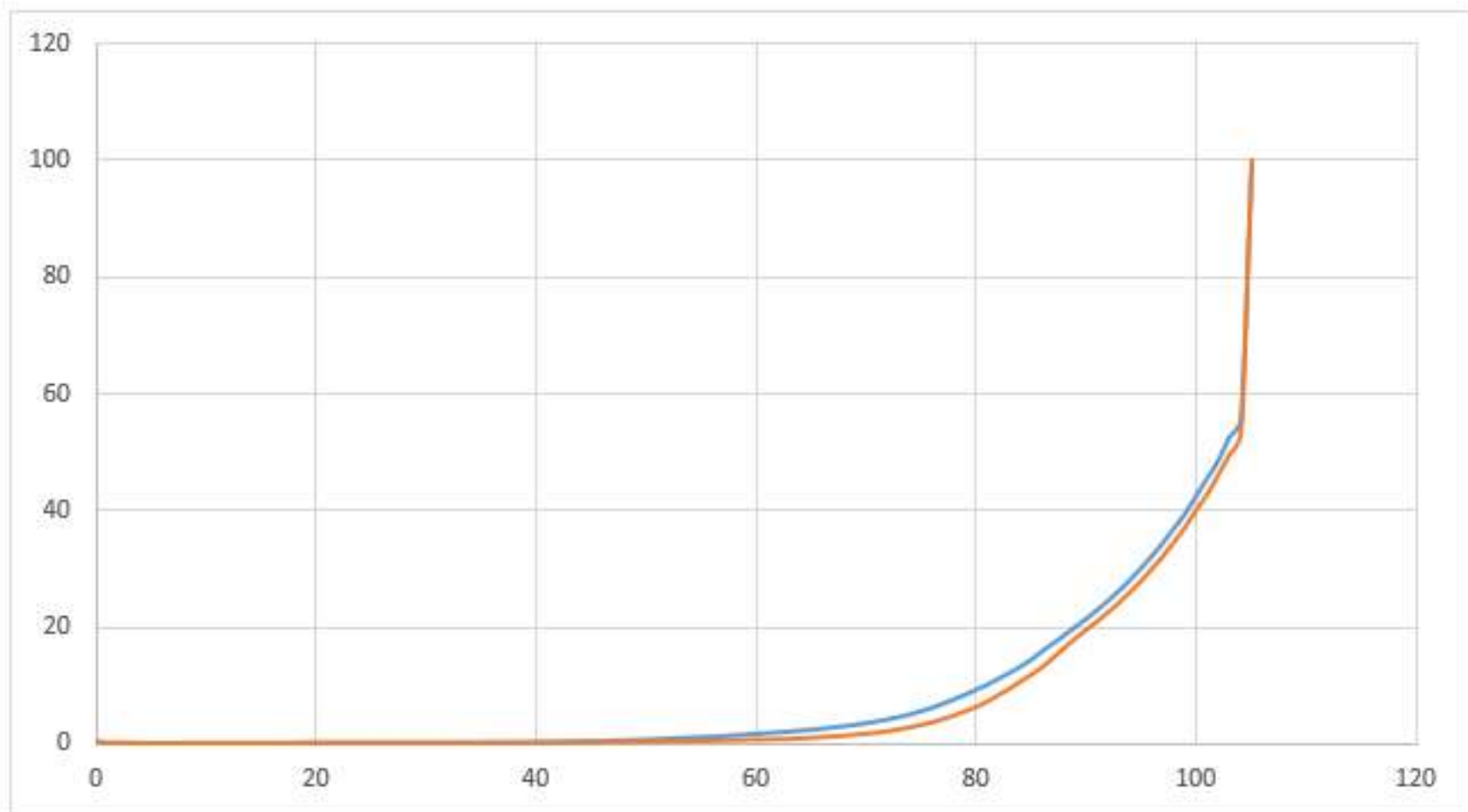
Tablice smrtnosti

- Rizik doživljenja
- Nije dozvoljeno razlikovanje po spolu
- Tablice smrtnosti opće populacije
- Rentne tablice smrtnosti – Prve hrvatske rentne tablice, PMF, svibanj 2015.

Tablice smrtnosti

TABLICE SMRTNOSTI – RH 2010.-2012.

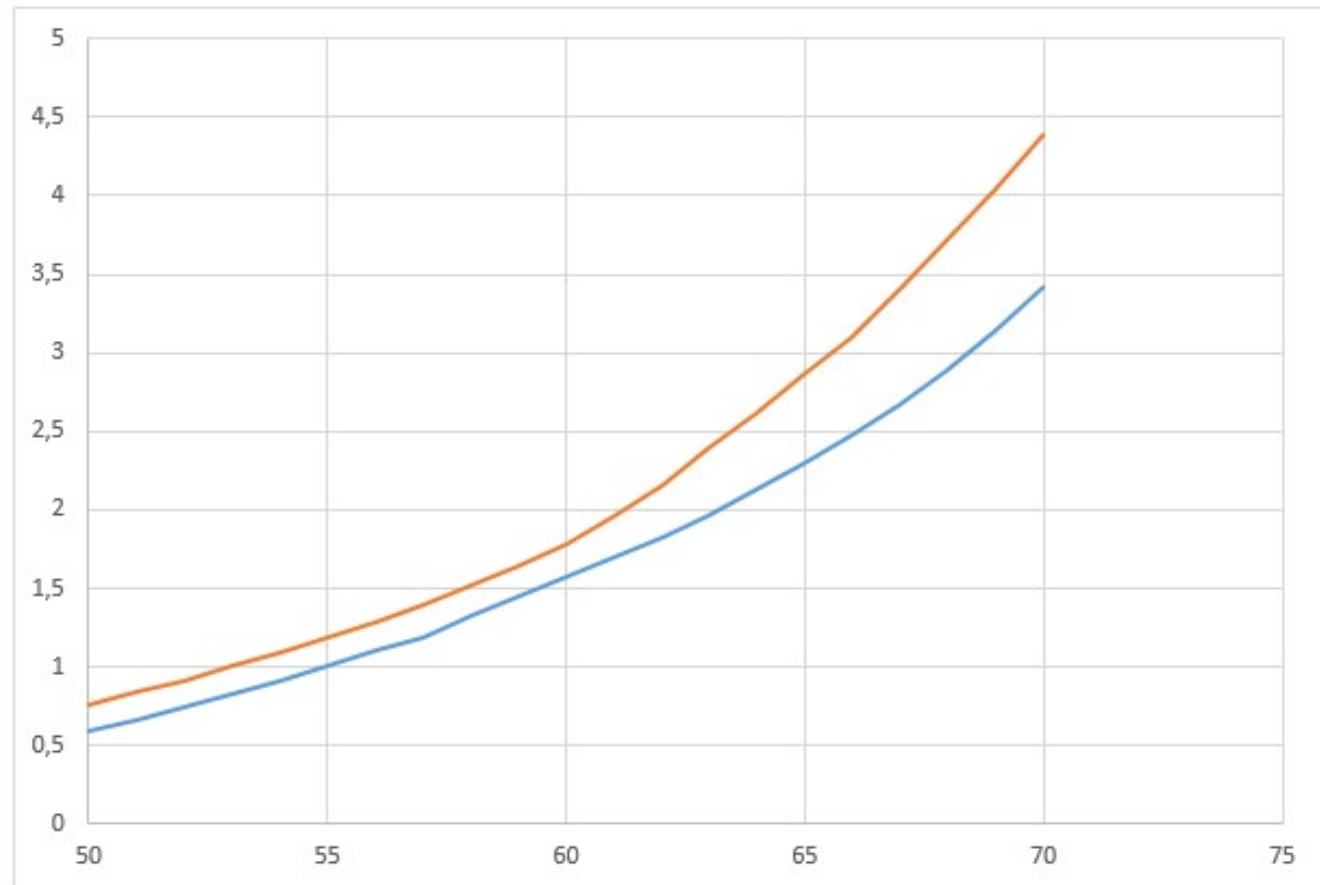

Tablice smrtnosti

TABLICE SMRTNOSTI:

- Produljenje očekivane dobi doživljenja – usporedba 2000. i 2010. muškarci:

Tablice smrtnosti

	Očekivana dob doživljenja pri rođenju		Očekivana dob doživljenja 65- <u>ogodišnjaka</u>	
	muškarci	žene	muškarci	žene
TS RH 2000.	70.9	78.0	78.0	81.4
TS RH 2010.	73.4	79.9	79.4	82.8
Rentne tablice (1970.)	79.7	84.6	84.5	87.9

- Studija objavljena u časopisu Nature Human Behaviour: u 2021. godini za Hrvatsku smanjenje očekivanog životnog vijeka za 11.6 mjeseci, a u 2020. godini za 9.6 mjeseci.

Tablice smrtnosti

- Prilagodba populacijskih tablica korištenjem pomaka u dobi
- „Unisex” tablice smrtnosti
- Različite tablice za starosne i invalidske mirovine

Tablice smrtnosti

- „Unisex tablice” - primjer određivanja:

$$q'_x = 40\% \times q_x^{om} + 60\% \times q_x^{ož}$$

Tablice smrtnosti

- „Unisex tablice” – primjer određivanja:

$$l_{50}^m = 40\,000$$

$$l_{50}^{\check{z}} = 60\,000$$

$$l_x^m = l_{x-1}^m \times (1 - q_{x-1}^{om}), \text{ za } x \geq 51$$

$$l_x^{\check{z}} = l_{x-1}^{\check{z}} \times (1 - q_{x-1}^{o\check{z}}), \text{ za } x \geq 51$$

$$l'_x = l_x^{\check{z}} + l_x^m \text{ za } x \geq 51$$

$$q'_x = 1 - \frac{l'_{x+1}}{l'_x} \text{ za } x \geq 51$$

Tablice smrtnosti

	TS muškarci		TS žene		Unisex tablice 1		Unisex tablice 2	
x	lx	qx	lx	qx	lx	qx	lx	qx
50	100.000	0,005927	100.000	0,002578	100.000	0,003917	100.000	0,003917
51	99.407	0,006645	99.742	0,002883	99.608	0,004388	99.608	0,004385
52	98.747	0,007441	99.455	0,003170	99.171	0,004878	99.172	0,004871
53	98.012	0,008221	99.139	0,003460	98.687	0,005364	98.688	0,005351
54	97.206	0,009184	98.796	0,003753	98.158	0,005925	98.160	0,005904
55	96.314	0,010105	98.426	0,003996	97.576	0,006440	97.581	0,006408
.								
70	72.005	0,034219	87.540	0,016284	80.982	0,023458	81.326	0,022636
71	69.541	0,037398	86.115	0,018128	79.082	0,025836	79.485	0,024872
72	66.940	0,040958	84.553	0,020698	77.039	0,028802	77.508	0,027697
73	64.198	0,044705	82.803	0,023926	74.820	0,032238	75.361	0,031006
74	61.328	0,049719	80.822	0,027435	72.408	0,036349	73.025	0,034921
75	58.279	0,055104	78.605	0,031528	69.776	0,040958	70.475	0,039326
.								
95	2.134	0,301540	5.065	0,279603	3.594	0,288378	3.893	0,284413
96	1.491	0,322902	3.649	0,300591	2.557	0,309515	2.786	0,305367
97	1.009	0,345588	2.552	0,322736	1.766	0,331877	1.935	0,327504
98	661	0,370787	1.728	0,346999	1.180	0,356514	1.301	0,351829
99	416	0,395408	1.129	0,372157	759	0,381457	843	0,376739
100	251	0,426160	709	0,401449	470	0,411334	526	0,406174

Troškovi

- početni troškovi ili jednokratni troškovi (akvizicijski troškovi) – troškovi povezane sa sklapanjem ugovora
- godišnji troškovi, administrativni troškovi ili troškovi održavanja ugovora – javljaju se u tijeku trajanja osiguranja
- zaključni troškovi

Troškovi

- fiksni troškovi
- varijabilni troškovi – ovise o iznosu doznake
- inflacija troškova – ne mora nužno biti ista kao stopa po kojoj se usklađuju mirovine
- ekonomija razmjera – smanjivanje troška po ugovoru kod rasta portfelja

Naknade

- Služe za pokriće troškova
- Jednokratna naknada
- Godišnja naknada
- Naknada za upravljanje imovinom za pokriće tehničkih pričuva – ako je stanje imovine veće od 100% traženog pokrića
- Ograničene u obveznom mirovinskom osiguranju

Troškovi - naknade

- Iznosi mirovina moraju biti tako određeni da su uplaćene doznake i jednokratne uplate dovoljne da na temelju razumnih aktuarskih pretpostavki omoguće MOD-u ispunjenje svih njegovih obveza, a posebno oblikovanje odgovarajućih tehničkih pričuva – potvrda ovlaštenog aktuara

Troškovi - naknade

- Mjesečni prijenos naknada s računa tehničkih pričuva na račun društva
- U slučaju nedostatnosti ukalkuliranih troškova – potrebno formiranje veće pričuve i eventualni prijenos iz kapitala -> nemogućnost kasnijeg prijenosa tih troškova na račun kapitala

Troškovi - naknade

- Naknada za upravljanje imovinom → odgađanje raspodjele viška sredstava tehničkih pričuva povoljnije za profitabilnost MOD-a.

Prinos na ulaganja

- prinos na ulaganja imovine za pokriće tehničke pričuve
- prinos na ulaganja „slobodnog” kapitala društva
- planirana struktura portfelja, način vrednovanja portfelja

Riziko diskontna stopa

- bezrizična kamatna stopa + riziko premija
- bezrična kamatna stopa - prinos na ulaganja bez rizika
- riziko premija - mjera za dodatno traženi povrat s obzirom na dodatni rizik i manjak likvidnosti ulaganja u portfelj osiguranja

Diskontna stopa

- Ograničenja ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva:
 - najmanje 50% imovine za pokriće tehničkih pričuva mora biti uloženo u prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj RH, druga država članica EU ili članica OECD-a, HNB ili središnja banka druge države članice odnosno države članice OECD-a.

Realni ili nominalni iznosi

- Stopa usklađivanja mirovina – indeks potrošačkih cijena u obveznom mirovinskom osiguranju
- Planirana struktura portfelja, način vrednovanja portfelja

Test profita

- Utvrđivanje profitabilnosti proizvoda i dovoljnog kapitala
- Prilikom uvođenja novih cjenika
- MSFI 17 (od 1.1.2023.) – u trenutku početnog priznavanja podjela ugovora na:
 - štetne (eng. „onerous”) ili neprofitabilne
 - bez značajnog rizika da postanu štetni
 - ostale (sa značajnim rizikom da postanu štetni)

LAT

- Test adekvatnosti obveza (Liability Adequacy Test)
- Prilikom izračuna tehničkih pričuva, a najmanje na kraju poslovne godine

Osjetljivost

- Neizvjesnost u pretpostavljenim novčanim tokovima – stvarno iskustvo se nikada točno ne podudara s pretpostavkama
- Stohastički / deterministički model
- Analiza osjetljivosti

Osjetljivost

- Utjecaj parametara na početni iznos mirovine:
 - dob: 65
 - tablice smrtnosti: prve Hrvatske rentne tablice, unisex
 - maks. naknade: 1.5% jednokratno i 0.17% godišnje
 - diskontna stopa: 3%
 - godišnja stopa usklađivanja mirovina: 2.5%
 - iznos doznake: 35.000,00 EUR

Početna mirovina s usklađivanjem: 138,63 EUR

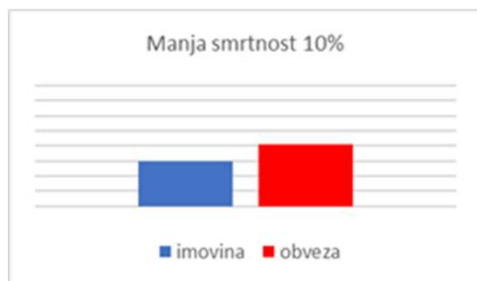
Početna mirovina bez usklađivanja: 181,43 EUR

Osjetljivost

- Početna mirovina: 138,63 EUR s usklađivanjem
 - Naknade: jednokratno 525,00 EUR, mjesečno 4,96 EUR
- u EUR

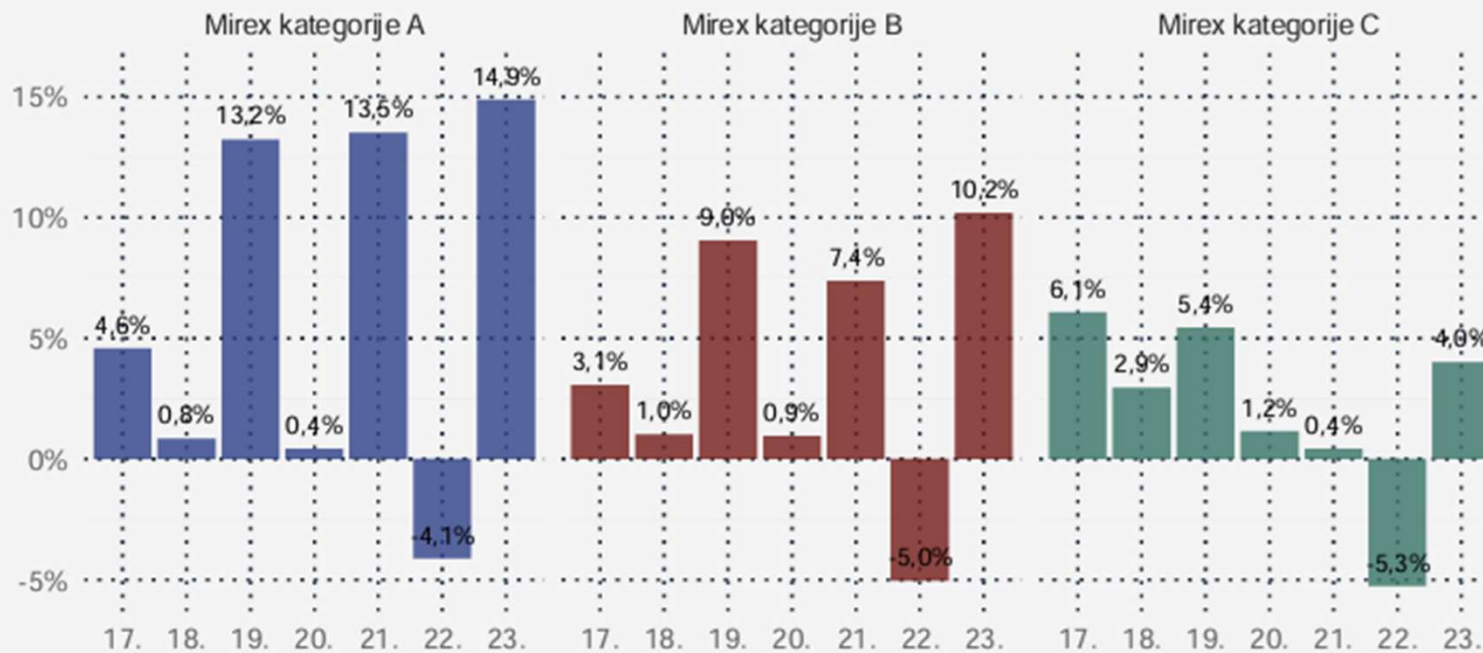
promijenjene pretpostavke	imovina	obveza	manjak	poč. mirovina uz prom. pret.
manja smrtnost (10%)	35.000,00	36.077,51	1.077,51	134,31
manji prinos na ulaganja za 1%	35.000,00	39.519,79	4.519,79	122,77
veća inflacija za 0.5%	35.000,00	37.065,27	2.065,27	130,91
veći mjesečni troškovi za 10% (0.187%)	35.000,00	35.093,84	93,84	138,26

Osjetljivost

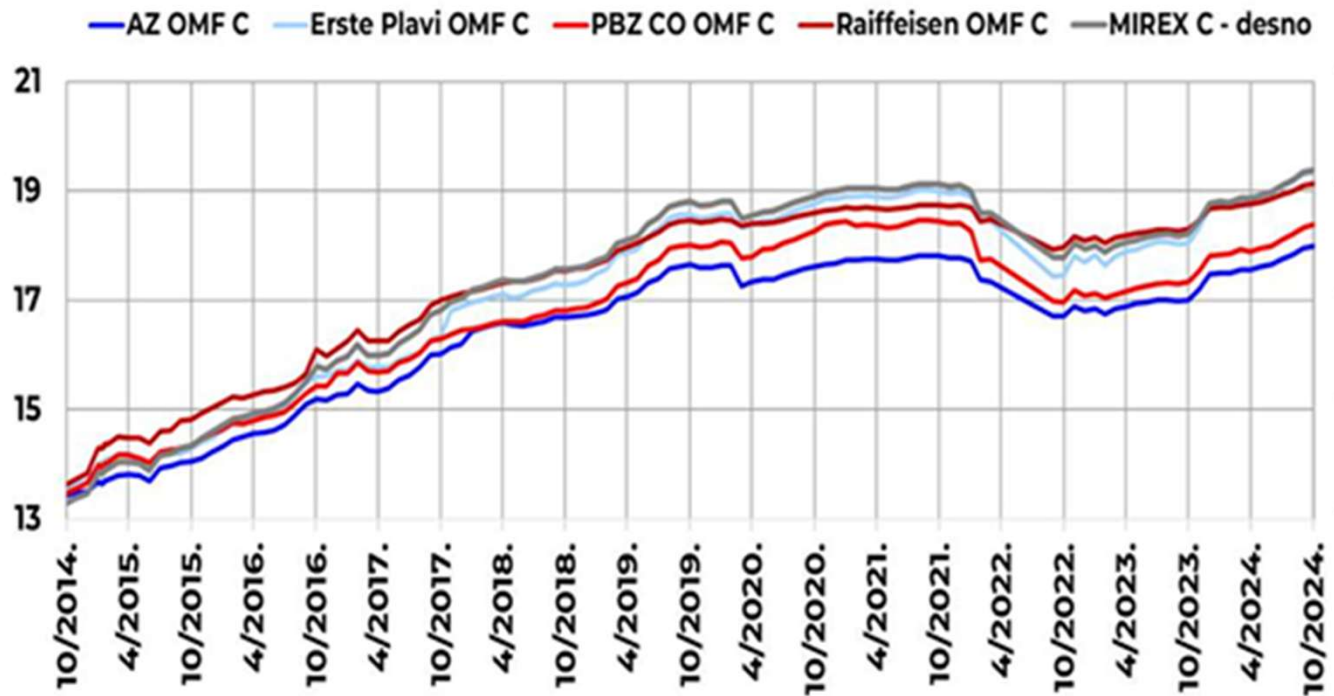
Slika 2.14. Godišnji prinosi OMF-ova
U %

Izvor: Hanfa

Osjetljivost

Izvor: HANFA

5% na 35.000,00 EUR = 1.750,00 EUR

-> početna mjesečna mirovina 131,70 EUR odnosno manja za 6,93 EUR (mjesečna naknada 4,96 EUR)

Višak

Raspoređivanje viška sredstava iz ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva

Članak 88. (NN [115/18](#), [156/23](#))

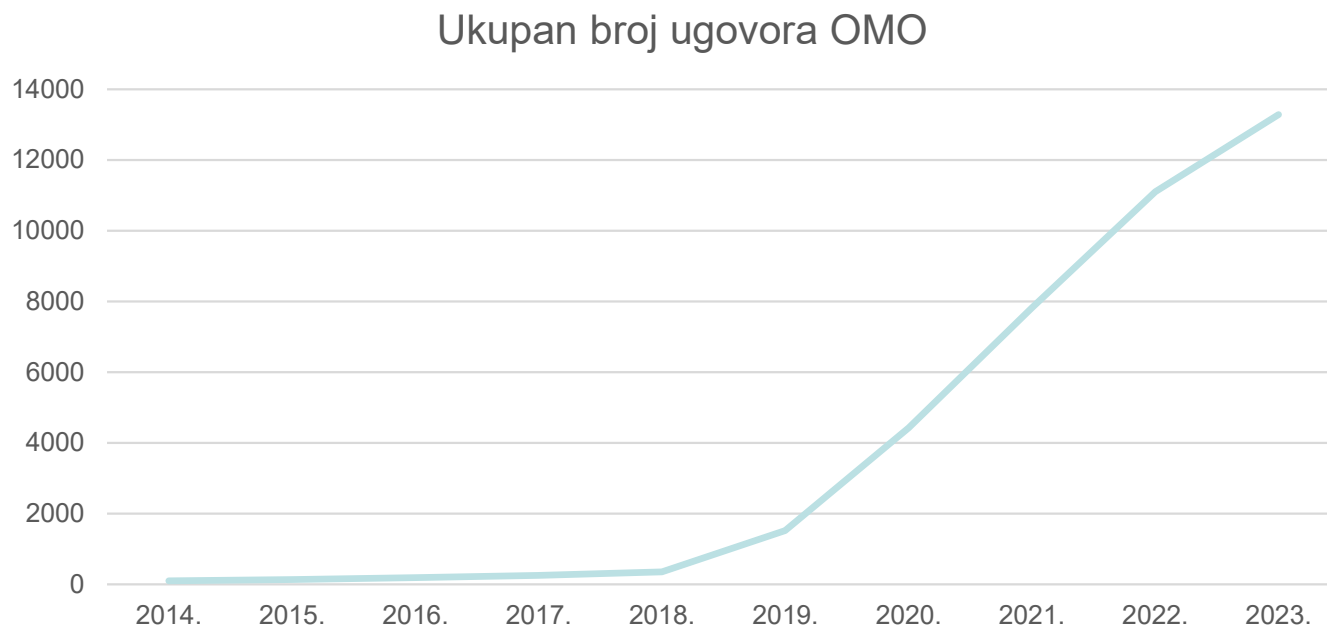
(1) Ako imenovani ovlašteni aktuar Društva potvrdi u godišnjem financijskom izvještaju da vrijednost imovine za pokriće tehničkih pričuva u obveznom mirovinskom osiguranju prelazi 110 % vrijednosti svih tekućih i budućih obveza prema ugovorima o mirovinama koje je Društvo sklopilo, najviše iznos koji prelazi tu vrijednost Društvo može raspodijeliti u skladu sa stavcima 3. i 4. ovoga članka.

(2) Ako imovina za pokriće tehničke pričuve u obveznom mirovinskom osiguranju prelazi 115 % vrijednosti svih tekućih i budućih obveza prema ugovorima o mirovinama koje je Društvo sklopilo iznos koji prelazi tu vrijednost, Društvo je obvezno raspodijeliti višak vrijednosti imovine za pokriće tehničkih pričuva u mirovinskom osiguranju koji prelazi 110% vrijednosti svih tekućih i budućih obveza prema ugovorima o mirovini koje je Društvo sklopilo, u skladu sa stavcima 3. i 4. ovoga članka.

Višak

Godina	Ukupan broj ugovora OMO	Razlika - broj novih ugovora
2014.	95	95
2015.	137	42
2016.	191	54
2017.	251	60
2018.	347	96
2019.	1.513	1166
2020.	4.419	2906
2021.	7.813	3394
2022.	11.097	3.284
2023.	13.288	2.191

Pretpostavka: prinos na ulaganja veći za 1% od pretpostavljenog:

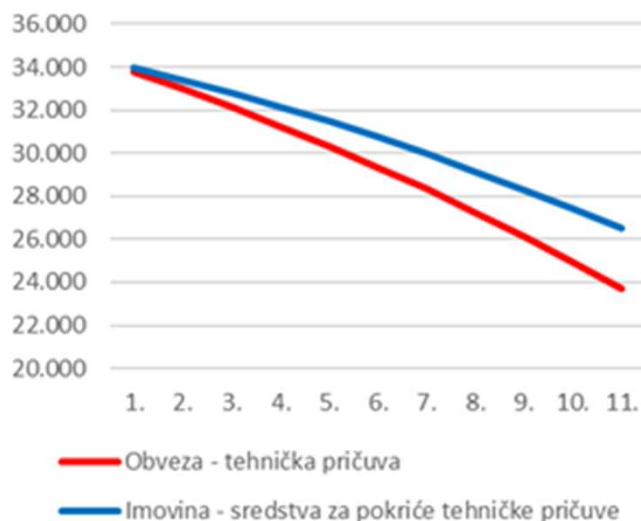
Ugovor o mirovini:

Godina	Usklađeni iznos mirovine	Obveza - tehnička pričuva	Imovina - sredstva za pokriće tehničke pričuve	Imovina / Obveza
1.	142,10	33.747,68	33.946,19	100,59%
2.	145,65	32.966,79	33.399,00	101,31%
3.	149,29	32.133,88	32.803,03	102,08%
4.	153,02	31.251,68	32.161,29	102,91%
5.	156,85	30.325,01	31.476,72	103,80%
6.	160,77	29.352,62	30.749,97	104,76%
7.	164,79	28.333,42	29.978,14	105,80%
8.	168,91	27.262,57	29.156,72	106,95%
9.	173,13	26.137,16	28.282,94	108,21%
10.	177,46	24.956,12	27.436,77	109,94%
11.	181,89	23.717,56	26.535,86	111,88%

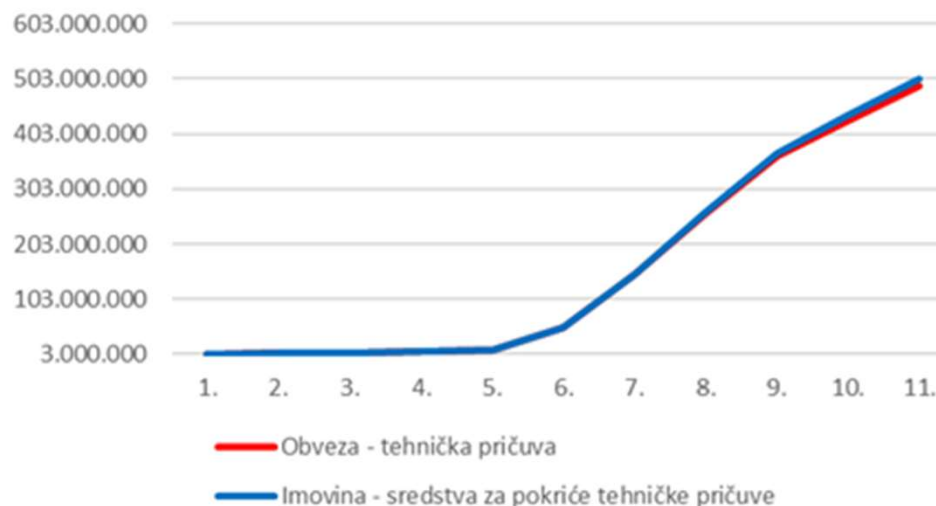
Portfelj:

Godina	Ukupan broj ug	Obveza - tehnička pričuva	Imovina - sredstva za pokriće tehničke pričuve	Imovina / Obveza
1.	95	3.206.029,23	3.224.888,19	100,59%
2.	137	4.590.634,47	4.627.646,16	100,81%
3.	191	6.303.842,65	6.383.726,61	101,27%
4.	251	8.170.356,26	8.307.379,66	101,68%
5.	347	11.195.573,57	11.411.483,03	101,93%
6.	1.513	50.243.911,61	50.774.242,40	101,06%
7.	4.419	147.086.031,57	148.549.706,11	101,00%
8.	7.813	258.050.618,49	261.228.292,07	101,23%
9.	11.097	362.427.234,67	368.104.526,39	101,57%
10.	13.288	426.964.045,32	435.718.850,71	102,05%
11.	15.479	489.251.021,80	501.635.298,00	102,53%

Ugovor o mirovini

Portfelj

Višak (Zakon o MOD-ovima):

Raspoređivanje viška sredstava iz ulaganja imovine za pokriće tehničkih pričuva

Članak 88. (NN [115/18](#), [156/23](#))

(6) Višak iz stavka 4. ovoga članka osnova je za uvećanje iznosa ugovorene mirovine koji postaje zajamčeni iznos mirovine.

Godina	Usklađeni iznos mirovine	Obveza - tehnička pričuva	Imovina - sredstva za pokriće tehničke pričuve	Imovina / Obveza	Iznos imovine iznad 110% obveze:	Interventne pričuve	Višak za raspodjelu	Uvećanje mirovine
11.	181,89	23.717,56	26.535,86	111,88%	446,54	111,64	334,91	2,26

Pretpostavke - informacije

- povijesni podaci
- tekuće informacije
- mjera do koje su informacije korisne
- relevantnost / dovoljnost:
 - abnormalna kolebanja
 - promjene prakse u vremenu
 - slučajna

Mjera do koje su informacije korisne

- povijesni podaci
- abnormalna kolebanja
- promjene prakse u vremenu
- slučajna kolebanja
- promjena načina na koji su podaci zabilježeni
- potencijalne greške u podacima
- promjene u ravnoteži homogene grupe
- heterogenost grupe

Kolebanja

- od povijesnih podataka trebaju se odvojiti kolebanja koja se odnose na ekonomske i fiskalne uvjete različite od onih koji su trenutno na snazi
- demografski podaci također mogu biti pod utjecajem ekonomskih pretpostavki

Heterogenost

- podaci trebaju biti relevantni za grupu pojedinaca o kojoj se žele izvesti pretpostavke iz tih podataka
- promjene u ravnoteži homogenosti grupe tijekom vremena mogu dovesti do pogrešnih zaključaka

Vođenje podataka

Do pogrešnih pretpostavki mogu dovesti i:

- promjene u načinu bilježenja podataka
- greške u podacima – veći rizik kod starijih podataka

Drugi faktori u određivanju pretpostavki

- svrha za koju će se pretpostavke koristiti
- potencijalni financijski značaj pogreške u pretpostavkama

Ocjena parametara

- odnos između parametara koji se koriste da se projiciraju prihodi i rashodi
- ciljevi strana s obzirom na participiranje u pravima ili obvezama – procjenjivanje ili podcjenjivanje pretpostavki, oprezan pristup ili najbolja procjena

Razlozi za razlike u metodama ili pretpostavkama

- neizvjesnost u dospijeću i iznosima doprinosa i naknada -> nesigurnost u korektnost skupa pretpostavki
- prikladnost najbolje procjene ?
- raspon vrijednosti: najbolja procjena, najgori scenarij

Transfer obveza

- prijenos portfelja
- jedna strana može biti više zainteresirana za prijenos od druge
- potreba zadržavanja margine sigurnosti

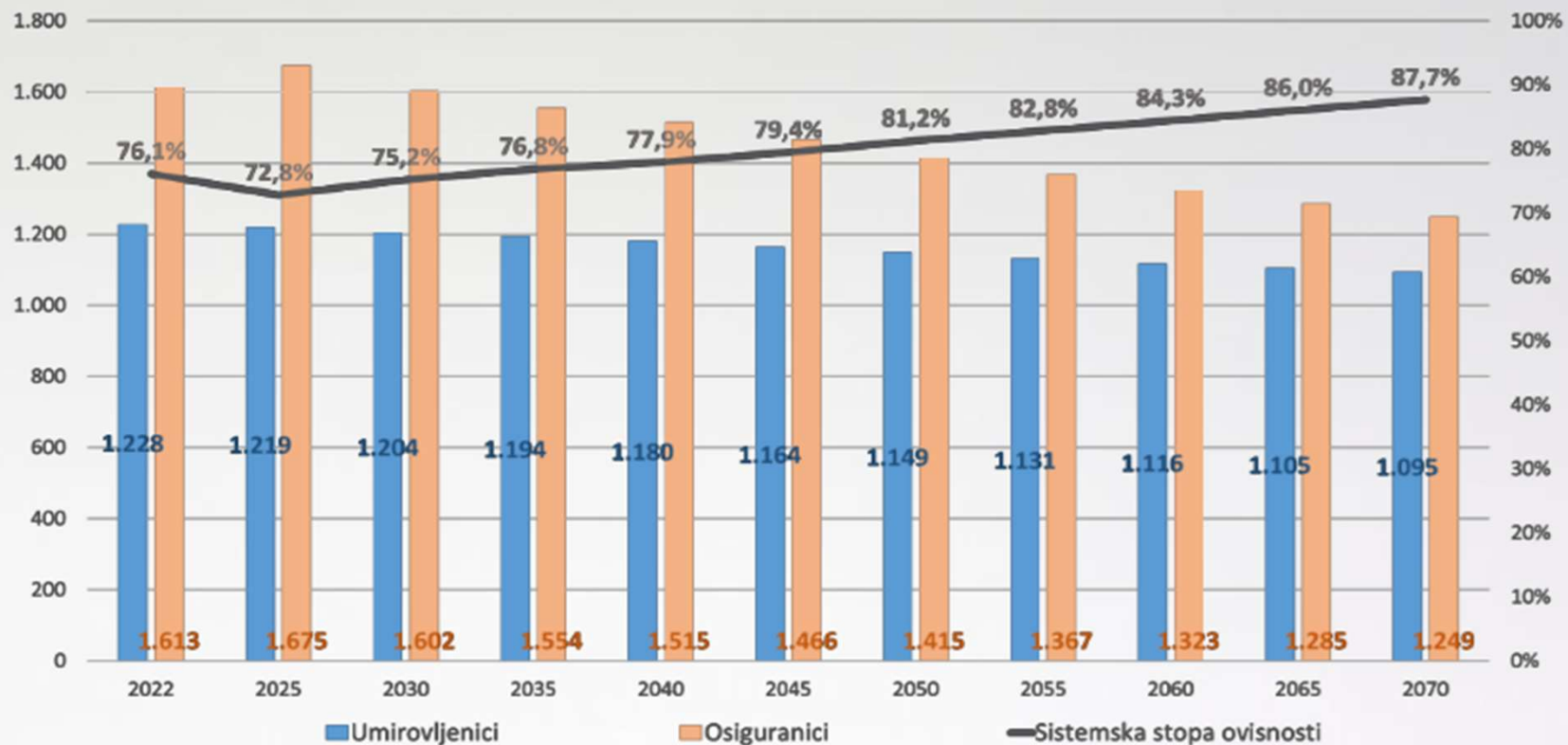
Analiza prakse

- provjera podudaranja pretpostavki i metoda stvarnom iskustvu -> odluka o eventualnoj promjeni pretpostavki
- kategorizacija podataka
- dovoljnost podataka radi statističke vjerodostojnosti
- tumačenje rezultata

• ODRŽIVOST I PRIMJERENOST MIROVINSKOG SUSTAVA – preuzeto iz prezentacije HZMO iz srpnja 2024.

SISTEMSKA STOPA OVISNOSTI 2022. – 2070.

ZAKONSKE IZMJENE:

- od 1998. postupno povećanje dobi za umirovljenje (sa 60 godina na 65 za starosnu mirovinu i s 55 na 60 godina za prijevremenu starosnu mirovinu) te izjednačavanje dobi za umirovljenje muškaraca i žena
- od 2014. starosna mirovina za dugogodišnjeg umirovljenika (60 godina starosti i 41 godina staža)
- od 2020. umanjenje prijevremene starosne mirovine za 0.2% za svaki mjesec ranijeg umirovljenja (prije toga linearno smanjenje od 0.10% do 0.34%, nije aktuarski neutralno)
- od 2023. bonus za kasniji odlazak u mirovinu 0.45% po mjesecu, ali najviše do 5 godina (blizu aktuarski neutralne razine)
- dodatno – ispravljanje nepravdi prema korisnicima kombinirane mirovine (način izračuna osnovne mirovine, doplatak od 27%) -> jačanje II. stupa (samo 35% umirovljenika bira kombiniranu mirovinu)

IZ PREPORUKA I PLANOVA ZA BUDUĆE MIROVINSKE REFORME:

- „nužno je konstantno naglašavati potrebu dužeg ostanka u svijetu rada” – Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan Republike Hrvatske za razdoblje 2025.-2028.
- „nastavak mjera kojima se odvraća od prijevremenog umirovljenja i potiče odgođeno umirovljenje” te „postupno podizanje dobi za umirovljenja” – Izvješće o primjerenosti mirovina 2024. EU
- „podizanje starosne dobi za umirovljenje za starosnu mirovinu na 67 godina” – Izvješće Svjetske banke o analizi dugoročne primjerenosti i održivosti mirovina u hrvatskom mirovinskom sustavu s naglaskom na mogućim politika za njegovo unaprijeđenje

ANALIZA I ZAKLJUČCI RADNE SKUPINE ZA ANALIZU STANJA MIROVINSKOG SUSTAVA, prosinac 2024.:

- osigurati veću participaciju osoba u dobnoj skupini od 60 do 64 godine na tržištu rada
- očekuje se smanjenje omjera umirovljenika i osiguranika do 2070. na 1 : 1.14 – poticanje rada uz mirovinu

**KORISNICI KOJI SU PRAVO NA MIROVINU PRVI PUT OSTVARILI U 2024. GODINI
PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU - NOVI KORISNICI**

Tablica 19 e.

za razdoblje od siječnja do prosinca 2024. (isplata u siječnju 2025.)

Vrste mirovina	Broj korisnika			Prosječna netomirovina u eurima (EUR)			Prosječan staž			Prosječna dob		
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Starosna mirovina	26143	15154	10989	500,81	498,84	503,53	32 00 01	32 04 03	31 06 19	64 09	64 10	64 09
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35.	6056	3848	2208	642,13	643,59	639,59	42 04 24	42 06 28	42 01 04	61 11	62 02	61 05
Ukupno starosna	32199	19002	13197	527,39	528,15	526,29	33 11 14	34 04 22	33 03 19	64 03	64 03	64 02
Prijevremena starosna mirovina	6272	2857	3415	507,78	530,24	488,99	37 06 11	38 01 19	37 00 04	60 05	61 04	59 08
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36.	10	8	2	596,80	627,21	475,14	37 02 03	37 09 21	34 08 07	59 08	60 00	58 04
Sveukupno starosna	38481	21867	16614	524,21	528,46	518,62	34 06 12	34 10 21	34 00 23	63 07	63 11	63 03
Invalidska mirovina	2548	1585	963	373,47	386,82	351,49	24 05 14	24 09 14	23 11 00	54 10	55 01	54 05
Obiteljska mirovina	8106	962	7144	416,44	348,96	425,52	28 04 18	24 02 11	28 11 14	60 03	36 11	63 04
SVEUKUPNO	49135	24414	24721	498,61	512,19	485,21	33 00 01	33 09 23	32 02 08	62 07	62 03	62 11

**PROSJEČNI MIROVINSKI STAŽ KORISNIKA MIROVINA KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI U
2024. GODINI PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU
NOVI KORISNICI**

Tablica 19 c.

za prosinac 2024. (isplata u siječnju 2025.)

Vrste mirovina	Ukupno	Muškarci	Žene
0	1	2	3
Starosna mirovina	34 06 12	34 10 21	34 00 23
Invalidska mirovina	24 05 14	24 09 14	23 11 00
Obiteljska mirovina	28 04 18	24 02 11	28 11 14
UKUPNO	33 00 01	33 09 23	32 02 08

**PROSJEČNA DOB KORISNIKA MIROVINA KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI U
2024. GODINI PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU
NOVI KORISNICI**

Tablica 19 d.

za prosinac 2024. (isplata u siječnju 2025.)

Vrste mirovina	Ukupno	Muškarci	Žene
0	1	2	3
Starosna mirovina	63 07	63 11	63 03
Invalidska mirovina	54 10	55 01	54 05
Obiteljska mirovina	60 03	36 11	63 04
UKUPNO	62 07	62 03	62 11

**KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE U 2024. GODINI PRESTALO PRAVO NA MIROVINU - uzrok smrt
KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

Tablica 19 g.

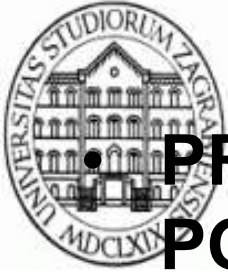
za razdoblje od siječnja do prosinca 2024. (isplata u siječnju 2025.)

Vrste mirovina	Broj korisnika			Prosječna netomirovina u eurima (EUR)			Prosječno korištenje prava na mirovinu		
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Starosna	33343	18780	14563	476,81	495,03	453,30	21 10	18 10	25 08
Invalidska	4333	3331	1002	464,86	501,90	341,72	20 02	19 07	22 02
Obiteljska	12334	-	-	449,16	-	-	17 08	-	-
UKUPNO	50010	-	-	468,96	-	-	-	-	-

Napomena:

U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina DVO, ZOHBDR i HVO.

Prosječno korištenje prava na mirovinu: gg mm (godine, mjeseci)

• **PROCJENA UČINKA NA PRORAČUN U SLUČAJU PODIZANJA DOBI UMIROVLJENJA ZA JEDNU GODINU:**

- pretpostavke:
 - prosječna bruto plaća 1.877,00 EUR (prosinac 2024.,
izvor <https://dzs.gov.hr/vijesti/prosjecna-neto-placa-za-prosinac-2024-iznosila-1-nbsp361-euro/2135>)
- očekivani dodatni prihodi od doprinosa godišnje: 130 milijuna EUR
- očekivani manji rashodi za isplatu mirovina godišnje: 242 milijuna EUR godišnje
- ukupno očekivani benefit za proračun 372 milijuna EUR godišnje

HVALA NA PAŽNJI!